

Avizul Comitetului consultativ pentru formare profesională (CCFP)
adresat Comisiei Europene privind
„O viziune comună pentru o învățare la locul de muncă și stagii de ucenicie de calitate și
eficace”

2 decembrie 2016

1) INTRODUCERE

Uceniciile și alte forme de învățare la locul de muncă (ILM) servesc ca rampă de lansare spre locuri de muncă și spre cetățenia activă; acestea sporesc capacitatea de inserție profesională și perspectivele de angajare ale oamenilor, prin dobândirea de abilități și competențe necesare pe piața muncii, și sprijină dezvoltarea personală. Statele membre care au sisteme de ucenicii bine dezvoltate, ca parte a educației și formării profesionale, susținute de factori de sprijin, precum rețele economice și industriale solide și structuri bine coordonate ale educației și formării și ale pieței muncii, se caracterizează, de obicei, prin niveluri scăzute de șomaj în rândul tinerilor și prin competitivitate economică ridicată. Responsabilitatea comună este un element esențial al ucenicilor și al ILM.

În 2012, Consiliul a adoptat o recomandare privind instituirea unei garanții pentru tineret¹, pentru a se asigura că fiecare tânăr sub 25 de ani primește o ofertă de calitate pentru angajare, continuarea educației, intrarea în ucenicie sau efectuarea unui stagiu, în termen de patru luni de la părăsirea educației formale sau de la intrarea în șomaj. După cum a menționat Președintele Juncker în discursul său din 2016 privind starea Uniunii, 9 milioane de tineri au primit până acum o ofertă care include unul dintre aceste patru elemente. În plus, inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (YEI), o resursă financiară de 6,4 miliarde de euro, a acordat pentru prima oară sprijin direct orientat către tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET), din regiunile care se confruntă cu rate ridicate ale șomajului în rândul tinerilor.

Alianța europeană pentru ucenicii (EaFA) a fost lansată în iulie 2013, Comisia Europeană, statele membre și partenerii sociali europeni angajându-se să îmbunătățească calitatea, furnizarea și atractivitatea ucenicilor. AELS și țările candidate s-au alăturat și ele acestei inițiative. Aceste acțiuni concertate, alături de condiții macroeconomice îmbunătățite și de reforme structurale, au contribuit la reducerea șomajului în rândul tinerilor din UE cu 1,4 milioane de persoane, de la lansarea YEI.²

În mai 2016, partenerii sociali europeni și-au finalizat proiectele privind o propunere de cadru european de calitate pentru ucenicii³ și privind raportul cost-eficacitate al programelor de ucenicie⁴, convenind asupra unei declarații comune intitulate „**Spre o viziune comună privind ucenicile**”.⁵ Declarația comună face apel la elaborarea unui aviz tripartit al angajatorilor, al sindicatelor și al statelor membre, pentru a stimula ucenicile de calitate și eficiente din punctul de vedere al costurilor în Europa. Aceasta va fi integrată în etapele următoare ale Alianței europene pentru ucenicii și va contribui la punerea în aplicare a obiectivului pe termen mediu stabilit la Riga, în 2015, privind **promovarea învățării la locul de muncă, cu o atenție specială acordată ucenicilor**⁶.

Noua agendă pentru competențe în Europa⁷, lansată de Comisia Europeană la 10 iunie, vizează să garanteze faptul că persoanele își dezvoltă o gamă largă de competențe timpuriu, dar și pe parcursul vieții, crescând astfel perspectivele lor de inserție profesională, participarea deplină în societate, sporind competitivitatea și alimentând creșterea. Așa cum se subliniază în Noua agendă pentru competențe în Europa, ucenicile funcționale și alte forme de învățare la locul de muncă facilitează tranziția de la școală la viața profesională, sporind capacitatea de inserție profesională a ucenicilor și

¹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0426\(01\)&from=RO](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0426(01)&from=RO)

² [Comunicarea: Garanția pentru tineret și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, după trei ani, COM \(2016\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0646&from=EN), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0646&from=EN>

³ <https://www.etuc.org/publications/european-quality-framework-apprenticeships#.V8ku3-nynor>

⁴ <https://www.business-europe.eu/publications/cost-effectiveness-apprenticeship-schemes-making-case-apprenticeships>

⁵ https://www.business-europe.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/social/apprenticeship_joint_statement_30may.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0381&from=EN>

oferindu-le competențele necesare pentru piața muncii. De asemenea, uceniciile aduc beneficii companiilor și societății în ansamblul ei.

La 14 septembrie a fost publicată evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual al UE, care a inclus o propunere de alocare a unei sume suplimentare de 1 miliard de euro pentru YEI între 2017 și 2020. În cadrul reuniunii din 16 septembrie, cei 27 de șefi de stat și de guvern din UE au dezbătut, de asemenea, nevoia unor acțiuni suplimentare pentru a reduce șomajul în rândul tinerilor; aceștia au reluat chestiunea în cadrul reuniunii Consiliului European din 1 decembrie 2016.

La 25 octombrie 2016, Comisia Europeană și-a publicat programul de lucru pentru 2017, care se bazează pe Agenda pentru competențe, conturând inițiativele menite să abordeze modernizarea educației; îmbunătățind calitatea ucenicilor, inclusiv printr-o propunere de creare a unui cadru de calitate pentru ucenicii; dezvoltând în profunzime mobilitatea ucenicilor; și urmărind progresul tinerilor pe piața muncii, după terminarea formării academice sau profesionale.

Având în vedere aceste evoluții, prezentul aviz ar trebui să contribuie la formularea politicilor și acțiunilor la nivelul UE și la nivel național, pentru dezvoltarea și consolidarea suplimentară a furnizării, calității și eficacității ucenicilor pe întregul teritoriu al Europei.

2) OBIECTIVE

Intensificarea reformelor și a punerii în aplicare pentru ILM și ucenicii de calitate și eficiente

Deși eforturile depuse de guverne, partenerii sociali și alte părți interesate sunt recunoscute, există totuși nevoia de a intensifica reformele și de a accelera furnizarea eficientă a unor **ucenicii** de calitate și eficiente. Furnizarea și calitatea ucenicilor sunt adesea insuficiente, iar învățământul profesional și tehnic (VET) și uceniciile sunt frecvent considerate ca a doua opțiune de către tineri, părinții lor și de către societate în sens larg. Ar trebui să se înregistreze evoluții suplimentare și în vederea elaborării unei noi strategii europene pentru educație și formare și a următorului cadru financiar multianual post-2020.

Îmbunătățirea coordonării acțiunilor întreprinse de diverse părți interesate și a sprijinului oferit acestora

Deși sunt recunoscute eforturile depuse prin intermediul Alianței europene pentru ucenicii și diversitatea inițiativelor și a acțiunilor la nivel local, regional, național, european și internațional, precum și în cadrul sectoarelor, este încă deosebit de necesar să se consolideze schimbul de cunoștințe, colaborarea în rețea și cooperarea, inclusiv sporirea transparenței calității și a furnizării de oferte de ucenicii.

3) O VIZIUNE COMUNĂ

Prezentul aviz evidențiază domeniile de acțiune suplimentară pentru a realiza *O viziune comună pentru o învățare la locul de muncă și stagii de ucenicie de calitate și eficiente*.

CCFP invită Comisia să înainteze o propunere privind următoarele activități:

- i. monitorizarea intenției de a face o propunere privind un cadru de calitate pentru ucenicii, așa cum s-a anunțat în programul de lucru al Comisiei pentru 2017, luând în considerare prezentul aviz;
- ii. pe baza probelor și a cercetării⁸, dezvoltarea suplimentară a Alianței europene pentru ucenicii și abordarea provocărilor precum implicarea angajatorilor și raportul cost-eficacitate, digitizarea, integrarea migranților, inovația, antreprenoriatul și VET superior,

---

⁸ În special studiul CE privind Alianța europeană pentru ucenicii - Evaluarea progresului și planificarea viitorului, precum și studiile Cedefop privind uceniciile (Prezentare de ansamblu transnațională a ucenicilor în Europa, analize tematice la nivel de țară privind uceniciile, guvernanta și finanțarea ucenicilor etc; a se vedea, de asemenea <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/apprenticeships-work-based-learning>)

după caz⁹;

- iii. elaborarea unei game de servicii de sprijin pentru schimbul de cunoștințe¹⁰, colaborarea în rețea și cooperarea pentru a sprijini, acolo unde este cazul, reformele privind uceniciile și ILM la nivel național, inclusiv prin facilitarea consilierii din partea experților, învățarea comparativă¹¹, gruparea și cooperarea dintre țări, parteneri sociali și alte părți interesate, în conformitate cu cadrele de politică existente ale UE și cu Concluziile de la Riga. Alături de aceste activități, ar putea fi organizate vizite ale unor experți în diverse țări.
- iv. continuarea reformelor în domeniul uceniciilor și al ILM și asigurarea unei legături strânse între Alianța europeană pentru ucenicii și inițiativele europene conexe, precum Concluziile de la Riga, Garanția pentru tineret, inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” și alte inițiative relevante, în conformitate cu Agenda pentru competența a UE;
- v. creșterea atractivității și a imaginii VET și a uceniciilor, prin conceptualizarea uceniciilor de înaltă calitate și promovarea beneficiilor acestora pentru ucenici, întreprinderi și societate, prin inițiative periodice, care să mobilizeze toate părțile interesate la nivelul UE, la nivel național, regional și local (de exemplu, Săptămâna europeană a competențelor profesionale);
- vi. consolidarea cooperării în domeniul politicilor și acțiunilor privind uceniciile, între instituțiile și agențiile europene (Cedefop și ETF) și organizațiile și rețelele internaționale (de exemplu, UNESCO, OCDE, OIM, EuroSkills/WorldSkills, Banca Mondială, Rețeaua globală a uceniciilor);
- vii. explorarea posibilității unui sprijin financiar din partea UE pentru programe de schimb cu țările terțe, pentru ucenicii/învățare la locul de muncă.

CCFP invită statele membre și partenerii sociali să continue demersurile în privința următoarelor aspecte:

- viii. mobilizarea actorilor pentru acțiuni concrete la nivel național, regional și local. Aceasta include facilitarea creării unor „**Parteneriate naționale pentru ucenicii și ILM**” bazate pe cerere, implicând toți factorii de decizie relevanți, de la miniștri, parteneri sociali, furnizori de programe de educație și formare, organisme intermediare (camere de comerț și industrie, camere de meserii, organizații profesionale și sectoriale), la alte părți interesate;
- ix. realizarea de progrese suplimentare privind stabilirea unui **cadru** adecvat, prin care responsabilitățile, drepturile și obligațiile fiecărei părți implicate sunt formulate clar și sunt aplicabile, incluzând implicarea activă a partenerilor sociali¹². Sprijinirea înființării unor **căi permeabile**, incluzând recunoașterea calificărilor între sectoarele educației și în special pentru ucenicii care urmează cursurile din învățământul secundar superior, pentru a-și putea continua calificările la nivel terțiar.
- x. asigurarea de structuri și măsuri de sprijin adecvate, atât financiare, cât și nefinanciare și, acolo unde este cazul, a unui mecanism de partajare a costurilor între întreprinderi și autoritățile publice, pentru implicarea întreprinderilor și, în special, a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), în furnizarea de ucenicii de calitate și eficiente;
- xi. sprijinirea dezvoltării de parteneriate între partenerii sociali, cu aceștia și cu alte părți interesate relevante, pentru a asigura un dialog structurat continuu și o guvernare transparentă privind conceperea, asigurarea calității, punerea în aplicare și evaluarea uceniciilor și a ILM, în conformitate cu cadrul național;
- xii. mobilizarea sectoarelor, cu implicarea partenerilor sociali și a organizațiilor sectoriale,

⁹ Ca urmare a Concluziilor de la Riga și a recomandărilor cuprinse în „[Studiul privind învățământul profesional și tehnic superior în UE](#)”, COM 2016; <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=ro&pubId=7893&type=2&furtherPubs=yes>

¹⁰ Includerea sprijinului pentru folosirea eficientă a instrumentelor existente (de exemplu, setul de instrumente digitale, setul de instrumente OIM, setul de instrumente ILM).

¹¹ http://www.pesboard.eu/EN/pesboard/Benchlearning/benchlearning_node.html

¹² Astfel cum s-a convenit în Declarația Consiliului privind Alianța europeană pentru ucenicii, a se vedea http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lsa/139011.pdf

conform priorităților naționale;

- xiii. creșterea calității VET și a formării în întreprinderi (și cooperarea dintre aceste instituții);
- xiv. includerea asigurării mobilității ucenicilor, ca parte a programelor de ucenicie, cu scopul de a obține niveluri mai ridicate de mobilitate a ucenicilor pe teritoriul Europei, completată de sprijin financiar și nefinanciar;
- xv. îmbunătățirea orientării profesionale și promovarea programelor de ucenicie prin acțiuni de sensibilizare orientate către tineri, părinții acestora, cursanții adulți, furnizorii de programe de educație și formare, angajatorii și serviciile publice de ocupare a forței de muncă, incluzând beneficiile pe care ucenicile le reprezintă pentru angajatori și ucenici;
- xvi. dezvoltarea suplimentară a elementelor privind ucenicile și abordarea privind parteneriatele, astfel cum sunt propuse în anexă;
- xvii. discutarea cu partenerii sociali sectoriali a posibilelor abordări pentru a consolida și a diversifica furnizarea de ucenicii cu o gamă mai largă de ocupații, mai ales în acele sectoare care au contribuit la proiectele partenerilor sociali europeni, în sectoarele identificate în Agenda pentru competențe și cele care au făcut deja parte din consiliile sectoriale pentru competențe.

4) MONITORIZAREA ACȚIUNILOR

CCFP invită președinția Consiliului și Comisia să se asigure că oportunitățile oferite de ucenicii pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor sunt pe deplin luate în considerare în discuțiile privind politicile de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor, inclusiv YEI, cu ocazia Consiliului European din decembrie 2016.

De asemenea, CCFP invită viitoarele președinții ale Consiliului să mobilizeze statele membre pentru a-și reînnoi și extinde promisiunile și angajamentele făcute în urma declarației Consiliului din 2013¹³.

---

¹³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lsa/139011.pdf

ANEXĂ:

Elemente privind uceniile și abordarea privind parteneriatele

Pe baza declarației comune a partenerilor sociali europeni din 30 mai 2016 și a unor elemente din Declarația Consiliului din 2013 privind Alianța europeană pentru ucenicii

ELEMENTE PRIVIND UCENICIILE

1. Sistemele de ucenicii necesită un cadru de reglementare clar și adecvat la nivel național și depind de capacitatea întreprinderilor de a crea locuri vacante pentru formare (și oportunități de angajare) pentru a primi ucenici.
2. Uceniciile de calitate sporesc capacitatea de inserție profesională și perspectivele de angajare ale persoanei, prin dobândirea de abilități și competențe necesare pe piața muncii și, de asemenea, sprijină dezvoltarea personală și conduc spre o calificare recunoscută.
3. Uceniciile ar trebui să acopere o gamă largă de sectoare și ocupații. Este deosebit de importantă sporirea atractivității și a ofertei de ucenicii dincolo de sectoarele cu care ele sunt asociate în mod tradițional. Formarea prin intermediul ucenicii într-o gamă largă de ocupații, ar contribui, de asemenea, la creșterea capacității de inserție profesională și a perspectivelor de angajare pentru toți.
4. Statutul de ucenic diferă de țară la țară și este determinat de legislație și/sau de sistemele naționale de relații industriale, precum și de practicile din domeniul educației și formării. Pentru fiecare ucenicie, contractul ar trebui să prevadă clar drepturile și obligațiile angajatorului și ale ucenicului, din perspectiva formării și a condițiilor de muncă, incluzând, acolo unde este cazul, modul în care ucenicii sunt acoperiți de sistemul de protecție socială.
5. O parte substanțială din timpul destinat formării unui ucenic ar trebui petrecută de acesta la locul de muncă. Competențele specifice respectivului loc de muncă ar trebui completate cu o componentă solidă de învățare și formare la locul de muncă, cu competențe mai largi, transversale și transferabile, garantând faptul că participanții se pot adapta la schimbare după terminarea ucenicii.
6. Ucenicii ar trebui să primească remunerare sau compensare, conform nivelului aplicabil într-un context național dat, după caz, ținând seama de cerințele naționale sau sectoriale minime sau de contractele colective. De asemenea, este necesară garantarea unei componente adecvate de angajament al ucenicilor, prin reflectarea beneficiilor pe care uceniciile le aduc acestora, din perspectiva calificărilor lor viitoare și a oportunităților de ocupare a unui loc de muncă.
7. Este important ca, pentru întreprindere, ucenicia să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor, să asigure randamentul investiției, fapt care încurajează și stimulează oferirea de locuri destinate ucenicilor.
8. O abordare care are în vedere partajarea costurilor între întreprinderi și autoritățile publice poate contribui la creșterea ofertei de ucenicii și poate garanta condiții adecvate pentru ucenici. În sistemele de ucenicii cu o bună funcționare, întreprinderile își recuperează investiția în timp, printr-o mai bună adaptare a competențelor și prin activarea productivă parțială a ucenicilor în timpul formării.
9. IMM-urile, incluzând microîntreprinderile, sunt furnizori importanți de stagii de ucenicie. Pentru a stimula formarea prin intermediul ucenicilor în IMM-uri, acestea au nevoie de servicii externe de sprijin adecvate pentru formare, recrutare și administrare, astfel încât să obțină un randament crescut al investițiilor.
10. Alături de implicarea mai puternică a partenerilor sociali și a furnizorilor VET, serviciile de orientare și consiliere profesională trebuie să comunice mai eficient rolul pe care îl pot juca uceniciile în stimularea capacității de inserție profesională și a evoluției în carieră. Aceste servicii de sprijin sunt necesare și pe durata unei ucenicii.

11. Profesorii, formatorii și mentorii din școli și întreprinderi trebuie să fie sprijiniți în mod adecvat și să fie capabili să își actualizeze abilitățile și competențele pentru a forma ucenici în conformitate cu cele mai recente metode de educație și formare și cu nevoile pieței muncii.
12. Este important ca practica ucenicilor să fi extinsă dincolo de VET secundar, inclusiv prin introducerea ucenicilor și a principiilor învățământului dual în cadrul diferitelor tipuri și niveluri de parcursuri educaționale, în special în VET superior și în învățământul universitar, dacă este cazul.

ABORDAREA PRIVIND PARTENERIATELE

13. Parteneriatele sunt o condiție preliminară pentru VET și ucenicii de calitate, care conduc la rezultate relevante ale învățării.
14. Pentru a sprijini atât nevoile pieței muncii, cât și pe ucenici, sistemele de ucenicii trebuie să fie guvernate într-un mod care să garanteze că nevoile în ceea ce privește competențele pe piața muncii sunt luate în considerare suficient.
15. Aceasta impune o implicare atentă a partenerilor sociali, în conformitate cu sistemele naționale de relații industriale și cu practicile din domeniul educației și formării, în ceea ce privește conceperea, guvernanta și implementarea sistemelor de ucenicii.
16. De asemenea, sunt necesare parteneriate cu alte părți interesate relevante, cum ar fi, după caz, organismele intermediare (camere de comerț și industrie și camere de meserii, organizații profesionale și sectoriale), furnizorii de programe de educație și formare, organizațiile de tineret și studențești, autoritățile locale, regionale și naționale.